

Adriana Esmeijer.

Hamerwissel toezicht Goede Doelen Loterijen

Adriana Esmeijer zit Raad van Commissarissen voor

Door: Redactie DDB

04-05-2023

Kansspelen

Voormalig directeur Adriana Esmeijer van het Prins Bernhard Cultuurfonds is benoemd tot voorzitter van de Raad van Commissarissen van de Goede Doelen Loterijen N.V. Zij neemt de voorzittershamer over op een moment dat de wereld van kansspelen volop in beweging is.

Esmeijer is de opvolger van econoom Kick van der Pol (1949), die in het laatste deel van zijn twee zittingstermijnen de voorzitter was. Ze was reeds lid van de RvC van de Nationale Goede Doelen Loterijen. Onder de vlag van deze N.V. ressorteren de Nationale Postcode Loterij en de VriendenLoterij. De laatstgenoemde loterij fuseerden in 2021 met de BankGiro Loterij.

Esmeijer (1966) studeerde journalistiek alsook taal- en literatuurwetenschappen in Tilburg. In 1999 promoveerde ze aan de Vrije Universiteit in Amsterdam in de wetenschapscommunicatie. Esmeijer is vooral bekend als directeur van het Prins Bernhard Cultuurfonds. Sinds 2020 is zij actief als beroepscommissaris, bestuurder en zelfstandig adviseur.

De Goede Doelen Loterijen Loterijen zijn opgericht om fondsen te werven voor goede doelen. Minimaal 40% van de opbrengst daarvan is bestemd voor maatschappelijke organisaties. Een belangrijke taak van de RvC is de goedkeuring van de verdeling van de financiële bijdragen aan de goede-doelenorganisaties. Een andere uitdaging voor de nieuwe RvC-voorzitter is volgens een ingewijde het versimpelen van de governance-structuur in een internationale setting en de combinatie van 'business en idealen'.

Marketing

De directie van de Nationale Goede Doelen Loterijen wordt verzorgd door Novamedia, bedenker en eigenaar van – en investeerder in – loterijformats en -merken. Daarmee worden wereldwijd loterijen opgezet die fondsen werven voor goede doelen. Inmiddels zijn deze activiteiten in het buitenland groter dan die in eigen land. In Nederland hebben de Goede Doelen Loterijen een management- en licentieovereenkomst afgesloten voor de directievoering van de loterijen alsmede voor het gebruik van de formats en merken.

Bovenop deze activiteiten komen de gebruikelijke dilemma's waarmee elke RvC tobt. Commissarissen zijn voor hun informatievoorziening in hoge mate afhankelijk van het bestuur. De verhouding toezicht – bestuur vereist een subtiel evenwicht tussen afstand houden en betrokken zijn. Tot slot zijn er de gebruikelijke dilemma's op het vlak van samenwerking, besluitvorming en compliance. Dat alles met volle agenda's die onder tijdsdruk moeten worden afgewerkt.

Media

De ingewijde in de loterijwereld bemerkt dat de aandacht bij het publiek door de media wordt afgeleid van 'waar het wezenlijk om gaat'. Zij doelt erop dat er door de Goede Doelen Loterijen jaarlijks na een zorgvuldige afweging een bedrag van circa € 500 mln wordt verdeeld onder maatschappelijke organisaties op basis van langjarige afspraken. Dit vereist van bestuurders en toezichthouders een goed afgestelde maatschappelijke antenne.

Het geld gaat naar 'de volle breedte' van de *civil society*, waaronder armoedebestrijding, de energietransitie, opvang van vluchtelingen en schuldenproblematiek. En daarnaast naar de culturele sector. Deze vorm van goeddoen kan volgens Esmeijer echter bedreigd worden door te weinig onderscheid te maken met risicovolle commerciële kansspelen waarvoor een verbod in aantocht is op gokreclames. Online commerciële gokbedrijven geven in aanloop naar dit nakend reclameverbod de laatste tijd fors meer geld uit aan reclames, ondanks beloftes om het aantal reclames te matigen. In bushokjes, op televisie en online wemelt het ervan.

Er bestaan verschillende kansspelen – 'veilige loterijen', gokautomaten, sportweddenschappen, casinospelen – en de risico's zijn per segment verschillend. Sinds oktober 2021 mogen online casino's met een vergunning reclame maken. Sindsdien is er volgens de NOS € 211 mln aan online gokreclames besteed. Dat is overigens nog altijd minder dan er door alle loterijen bij elkaar wordt uitgegeven aan reclamegeld.

Toezicht

En het toezicht op goede doelen zelf? Nederland kent geen toezicht op goede doelen vanuit de overheid. De sector heeft het zelf geregeld. Het CBF is de onafhankelijke toezichthouder en controleert, net als de accountant, de Erkende Goede Doelen. Dat zijn er momenteel 682. Brancheorganisatie Goede Doelen Nederland telt ruim 237 leden. Van deze leden is circa 30% aangesloten bij de stichting Intern Toezicht Goede Doelen.

ITGD is het centrum van en voor interne toezichthouders in de goede-doelensector. ITGD zet zich in voor de permanente professionalisering van het toezicht op goede doelen door kennisuitwisseling, lobby en netwerken. De stichting draagt bij aan de naleving en (door)ontwikkeling van normen voor goed toezicht en bevordert de kwaliteit van het toezicht met richtlijnen, aanbevelingen, *best practice* en met debat hierover.